
AZ IGAZSÁG AZ
INHALÁNSOKRÓL
szipu
csavarlazító
dezsó
spray
zacsi
mondjnemetadrogokra.hu

MIÉRT ÁLLÍTOTTUK ÖSSZE EZT A FÜZETET

Mostanában sok szó esik a drogokról. Az iskolában, az utcán, a neten és a tévében. Van, ami igaz belőle, és van, ami nem.

Talán nem tudod, de a drogokkal kapcsolatos adatok nagy részét valójában azoktól halljuk, akik ezeket árulják. Volt dílerek bevallották, hogy bármit mondtak, hogy eladják a drogot.

Ismerned kell a valódi tényeket és az igazságot a drogokról, hogy tájékozott döntést tudj hozni velük kapcsolatban. Ezért készítettük ezt a füzetet – neked.

A véleményed fontos a számunkra, ezért arra kérünk, hogy tudasd velünk, mit gondolsz a füzetről. Látogasd meg a weboldalunkat: **MondjNemetaDrogokra.hu**, vagy írj e-mailt: **info@drugfreeworld.org**.

MIK AZ INHALÁNSOK?

Az *inhaláns* szó olyan gázokra vagy mérgező anyagokra utal, amelyek szobahőmérsékleten párolognak, és amelyeket a bódultság gyors elérése érdekében belélegeznek.

E vegyületek közé tartoznak az oldószerek, az aeroszolos permet, a gázok és a nitritek (a vérnyomás csökkentésére használt vénykötelés gyógyszerek). A National Poison Data System (az USA Országos Méregadat-rendszere) szerint jelenleg körülbelül 3400 különböző termékkel élnek vissza inhalánsként. Ezek közé tartoznak olyan hétköznapi háztartási és ipari termékek, mint a cipőlakk, a ragasztó, a benzin, az öngyújtófolyadék, a tejszínhabos aeroszolok, a dinitrogén-oxid* (úgynevezett *kéjgáz* vagy *nevetőgáz*), a festékszóró festék, a korrekciós folyadék, a tisztítófolyadék, a filctollfolyadék, a festékhígító és az egyéb festékoldók.

Az inhalánsok többsége az érzéstelenítőkhöz hasonló hatást fejt ki, vagyis lassítja a testfunkciókat. A kezdeti mámor és gátlásnélküliség után álmosság, szédelgés és nyugtalanság következik be.

* dinitrogén-oxid: kéjgáz, nevetőgáz. Érzéstelenítőként használt színtelen, édeskés illatú gáz

A vegyi anyagok felszívódnak a tüdőn keresztül a véráramba, és gyorsan eljutnak az agyba, illetve más szervekbe. Ez néha visszafordíthatatlan testi és szellemi károsodást okozhat.

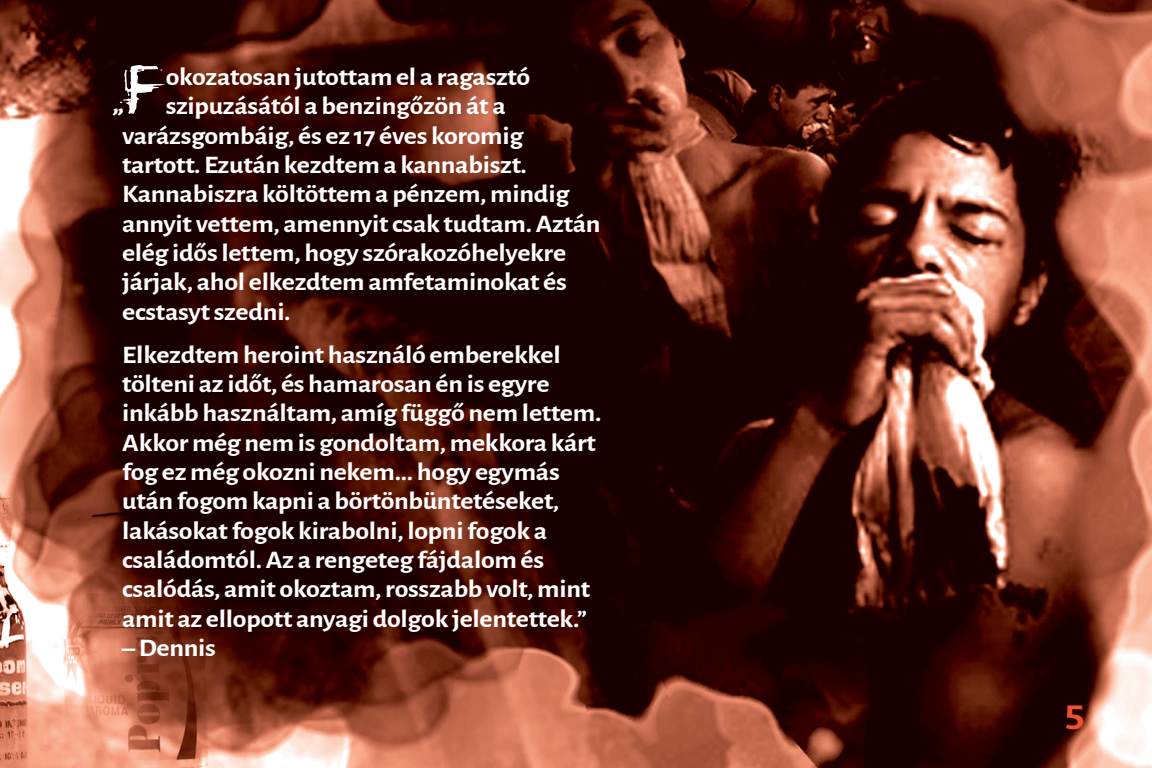
A használók a párolgó vegyi anyagot közvetlenül egy nyitott edényből orron át beszippantják, vagy egy vegyi anyaggal átitatott rongyból belélegzik (*szipuzás*). Néhányan közvetlenül az orrukba vagy a szájukba spriccelik az anyagot, vagy pedig a gallérjukra, ruhaujjukra vagy mandzsettájukra öntik, és időnként szagolgatják. A *zacskózáskor* a szerhasználó egy papír- vagy nejlonzacskóból lélegzi be az anyagokat. A zárt térben folytatott zacskózás jelentősen növeli a fulladás veszélyét.

AZ INHALÁNSOK SZLENGNEVEI

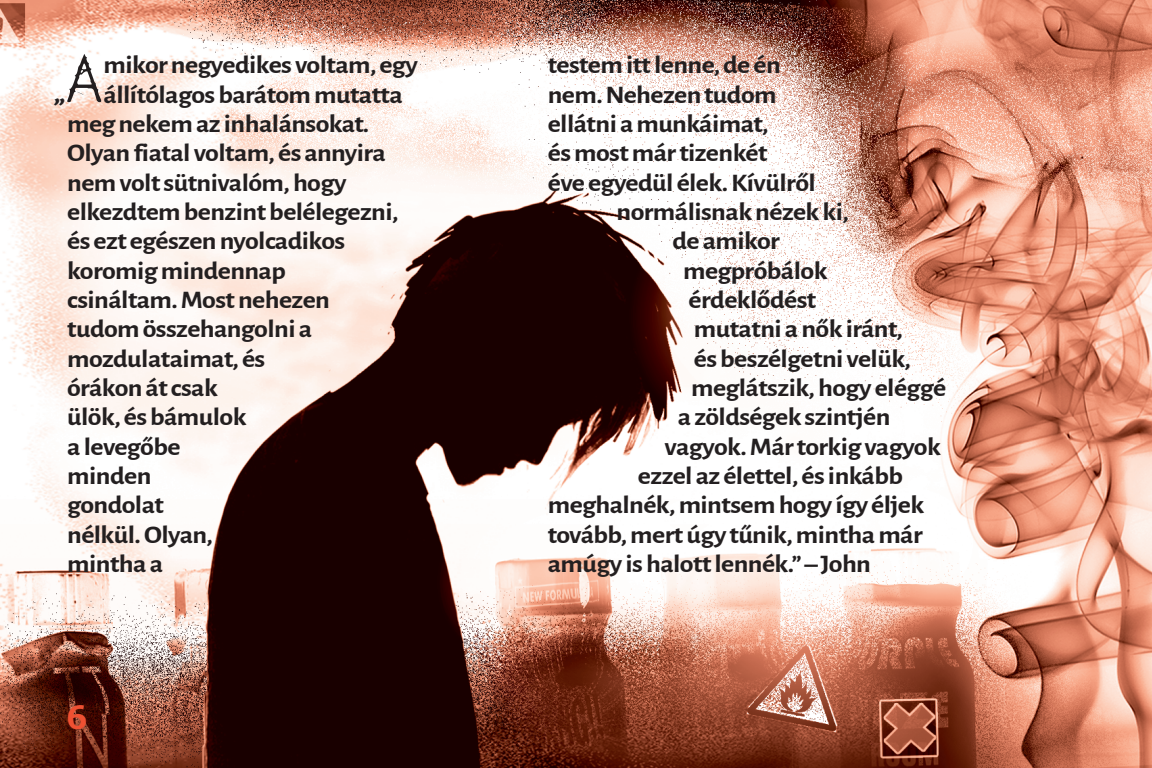
- benya
- bödönözés
- csavarlazító
- cséel
- dezső
- géza
- gracidin
- granyó
- hígító
- hippi crack
- kéjgáz
- kölnivíz
- lazulás
- lufi
- nevetőgáz
- pepitázás
- popper
- racsizás
- ragasztó
- rush
- szegény ember fűje
- szifonpatron
- szipkó
- szipó
- szipu
- spray
- technokol
- ukrán cipőfény
- zacsi
- zacskó

„Fokozatosan jutottam el a ragasztó szipuzásától a benzingőzön át a varázsgombáig, és ez 17 éves koromig tartott. Ezután kezdtem a kannabiszt. Kannabiszra költöttem a pénzem, mindig annyit vettem, amennyit csak tudtam. Aztán elég idős lettem, hogy szórakozóhelyekre járjak, ahol elkezdtem amfetaminokat és ecstasyt szedni.

Elkezdtem heroint használó emberekkel tölteni az időt, és hamarosan én is egyre inkább használtam, amíg függő nem lettem. Akkor még nem is gondoltam, mekkora kárt fog ez még okozni nekem... hogy egymás után fogom kapni a börtönbüntetéseket, lakásokat fogok kirabolni, lopni fogok a családomtól. Az a rengeteg fájdalom és csalódás, amit okoztam, rosszabb volt, mint amit az ellopott anyagi dolgok jelentettek.”
– Dennis

„Amikor negyedikes voltam, egy állítólagos barátom mutatta meg nekem az inhalánsokat. Olyan fiatal voltam, és annyira nem volt sütnivalóm, hogy elkezdtem benzint belélegezni, és ezt egészen nyolcadikos koromig mindennap csináltam. Most nehezen tudom összehangolni a mozdulataimat, és órákon át csak ülök, és bámulok a levegőbe minden gondolat nélkül. Olyan, mintha a testem itt lenne, de én nem. Nehezen tudom ellátni a munkáimat, és most már tizenkét éve egyedül élek. Kívülről normálisnak nézek ki, de amikor megpróbálok érdeklődést mutatni a nők iránt, és beszélgetni velük, meglátszik, hogy eléggé a zöldségek szintjén vagyok. Már torkig vagyok ezzel az élettel, és inkább meghalnék, mintsem hogy így éljek tovább, mert úgy tűnik, mintha már amúgy is halott lennék.” – John

HOGYAN HATNAK AZ INHALÁNSOK A TESTRE?

Az inhalánsok károsítják a szívet, a vesét, az agyat, a májat, a csontvelőt és más szerveket.

- ✖ Az inhalánsok oxigénhiányt okoznak a testben, a szívet pedig rendszertelen és gyors dobogásra késztetik. Károsíthatják az idegrostok körüli védőburkot, valamint az agysejteket is.
- ✖ A szerhasználók hányingert, orrvérzést, illetve hallás-, látás- és szaglászavart tapasztalhatnak.

A krónikus használat izomsorvadáshoz, csökkent izomtónushoz és a tüdő, valamint az immunrendszer károsodásához vezethet.

- ✖ A szerhasználónál fennáll annak kockázata, hogy „hirtelen halál” szindróma következik be – azaz leáll a szíve. Ez megtörténhet az első alkalommal, vagy a századik alkalommal.

RÖVID TÁVÚ HATÁSOK:

A legtöbb inhaláns közvetlenül az idegrendszerre fejti ki tudatmódosító hatását. A szerhasználó másodperceken belül bódultságot és további, az alkohol hatásához hasonló reakciókat kezd érezni. Rengeteg egyéb jelenséget is tapasztalhat még a szer használata során, illetve röviddel utána, például ezeket:

- összefolyó beszéd
- bódultság, szédülés vagy zavarodottság
- zűrzavar
- émelygés
- a mozgáskoordináció hiánya
- hallucinációk és érzékcsalódások
- csökkent ítélőképesség
- öntudatlanság
- erős fejfájások
- kiütések az orr és a száj körül
- szipuzás közben bekövetkező hirtelen halál szindróma (szívelégtelenség)
- epilepsziás rohamok, kóma, a levegőhiány vagy a légutak elzáródása miatti halál

HOSSZÚ TÁVÚ HATÁSOK

Hosszú távú használók tapasztalatai:

- ✖ izomgyengeség
- ✖ zavarodottság
- ✖ koordinációs zavar
- ✖ máj- és vesekárosodás
- ✖ agykárosodás (az agyszövet elhalása)
- ✖ csökkent emlékezőképesség, alacsonyabb intelligencia
- ✖ hallás- és látáskárosodás
- ✖ a csontvelő károsodása
- ✖ szívelégtelenség vagy az agy elégtelen oxigénellátása miatt bekövetkező halál
- ✖ vérnyomás-ingadozás okozta eszméletvesztés

Az inhalánsok tartós használata számos komoly egészségügyi problémával hozható kapcsolatba. A ragasztó- és a festékhígító-szipuzás veseproblémákat okoz. A toluol* és más oldószerek szipuzása májkárosodást okoz.

* toluol: erős, édeskés illatú, színtelen folyadék, amelyet általában ipari oldószerként és üzemanyagként használnak

„Holnap lesz a hatodik évfordulója, hogy a fiunk, Justin meghalt. 16 éves volt. Azért halt meg, mert légfrissítőt lélegzett be, ami a szipuzás egyik formája. Értelmetlen halála mindenkit megrázott, aki ismerte őt. Jó tanuló volt, aki szerette az életet, és lelkesen élte. Sokakra ösztönzően hatott. Azóta is sokszor gondolok arra: vajon Justin élne-e még, ha tudott volna róla, milyen kockázatnak teszi ki magát?” – Jackie

OKOZNAK-E FÜGGŐSÉGET AZ INHALÁNSOK?

Az inhalánsok testi és lelki függőséget okozhatnak. A használók az inhalánsok használatának folytatására való erős késztetésről számolnak be, különösen több napig tartó folyamatos használat után.

Az inhalánsokat használó személyben gyakran tolerancia alakul ki, ami azt jelenti, hogy több anyagra van szüksége az eufóriához, és ez növeli a túladagolás kockázatát.

Az inhalánsok használatát abbahagyó rendszeres szerhasználók által tapasztalt elvonási tünetek közé tartozik a hányinger, erős izzadás, izomgörcs, fejfájás, hidegrázás, nyugtalanság, remegés és hallucinálás. Súlyos esetekben az elvonás rángógörcsöket okozhat.

NEMZETKÖZI STATISZTIKÁK

Az inhalánsok kábítószerként való használata olyan probléma, amely a világ számos országát érinti.

- Az Egyesült Államokban csupán egyetlen év alatt 2,4 millió ember használt valamilyen inhaláns szert. A jelenlegi amerikai nyolcadikosok körülbelül 6%-a számolt be arról, hogy inhalánsokat használ.
- Az orvosszakértői jelentések vizsgálata alapján az USA-ban évente több mint 500 haláleset köthető inhalálószerekhez.
- Az inhalánsok kábítószerként való használata a drogfüggőség egyik leggyakoribb formája a 11–15 évesek között Angliában és Walesben. Becslések szerint a fiatalok 3,5–10%-a legalább már kísérletezett illékony oldószerekkel, és 15 000–30 000 fiatal jelenleg is használ ilyen szereket.
- Az Egyesült Királyságban az inhalánsokkal összefüggésbe hozható halálesetek 39%-a az áldozat első próbálkozása alkalmával történt.

- Ausztráliában az inhalánsfogyasztók 33%-a gyakrabban fogyasztott ilyen szereket, mint más drogokat – legalább havonta egyszer.
- A különböző országokban az utcákon élő gyerekek körében végzett, szerhasználattal kapcsolatos kutatások azt mutatják, hogy 47%-uk egész életében használt inhalánsokat. Kenyában az utcagyerekek mintegy 58%-a számolt be arról, hogy szipuzott az előző egy hónapban.
- Egy tanulmány több mint 22 000 olyan esetet vizsgált, amelyeket a kórházi sürgősségi osztályon inhalánsmérgezéssel kezeltek, és ez a tanulmány azt találta, hogy a páciensek mintegy 10%-a intenzív osztályra került, további 8%-ukat pedig a pszichiátriára irányították.
- Az Európai Iskolai Felmérés az Alkoholról és Más Drogokról (ESPAD) adatai szerint – amely 35 európai ország diákjaitól gyűjt adatokat – a tanulók 7,2%-a legalább egyszer kipróbált már inhalánsokat. A legmagasabb arányt Lettországban mérték (16%), majd Németország és Horvátország következett (mindkettő 15%).

Karacsiban (Pakisztán) az utcagyerekek 80–90%-a szipuzik ragasztót vagy oldószereket.

80–90%

Azok közül az inhalánsfogyasztók közül, akik meghaltak, 22% korábban soha nem használt ilyen szereket.

22%

„Három napig az egyik barátom ingyen adott nekem ragasztót. A negyedik napon már pénzt kért érte. Addigra már rászoktam, és pénzt kellett adnom neki, hogy kapjak egy tubus ragasztót. Mindennap több tubusra is szükségem volt.” – Marty

AZ INHALÁNSOK KÜLÖNBÖZŐ FAJTÁI

Az inhalánsok 4 különböző csoportba sorolhatók:

FOLYADÉKOK amelyek szobahőmérsékleten párolognak. Ezek közé tartoznak az olyan, könnyen beszerezhető háztartási és ipari termékek, mint a festékhígítók, a benzin, a zsírtalanítók, a ragasztók, a hibajavító festékek és a filctollfolyadékok.

SPRAY-K mint például a szórófestékek, dezodorok és hajlakkok, főzéshez használt olajspray-k és textilápoló spray-k.

GÁZOK többek között orvosi célra használt érzéstelenítők (éter, kloroform és a *kéjgáz* néven ismert dinitrogén-oxid), öngyújtógáz, propángáz, tejszínhabos flakonok hajtógáza és a hűtőgépekben található cseppfolyósított gázok.

NITRITEK tartósítószerekben, bőr- és cipőtisztítókban, légfrissítőkben stb. található vegyületek. Főleg szexuális teljesítményfokozóként használják őket, és *popper* néven ismertek.

„Végül azon kaptam magam, hogy beszélek ezekhez a »naftapalikhoz« [a hallucinációkhoz], ahogy én neveztem őket. Egy nap épp szipuztam, és azt hittem, hogy a barátom meghalt, mivel róla hallucináltam.

Már nemcsak a megjelenő képek miatt szipuztam, hanem a képzeletbeli »barátaim« társaságáért is, akik akkor kezdtek megjelenni számomra, amikor szipuzni kezdtem. Már körülbelül hét hónapja küszködöm ezzel a függőséggel." – Erin

LEGÁLISAK AZ INHALÁNSOK?

Bár az Egyesült Államok törvényeiben nem szerepelnek inhalánsokra vonatkozó szabályozások, az USA több állama korlátozza bizonyos inhalálószerként is használható termékek eladását kiskorúaknak. Néhány államban bírságot vagy börtönbüntetést szabnak ki, illetve kötelező kezelést írnak elő inhaláns vegyszerek eladásáért, terjesztéséért, használatáért és/vagy birtoklásáért.

Néhány amerikai államban léteznek törvények, amelyek tiltják a kéjgáz élvezeti célból való inhalálását.

Nyugat-Ausztrália, Dél-Ausztrália, Victoria, Queensland és az Északi Terület olyan törvényeket fogadott el, amelyek bűnnek tekintik a termékek eladását bárkinek, akiről az eladó feltételezi, hogy inhalánsként fogja használni. A rendőrök átkutathatnak olyan személyeket, akiket megalapozottan azzal gyanúsítanak, hogy inhalálószert birtokolnak, és el is kobozhatják azt tőlük.

Angliában és Walesben törvény tiltja a kereskedőknek az illékony anyagok eladását, ha feltételezhetően szipuzásra és bódultság előidézésére akarják használni őket.

AZ INHALÁNSOK

Az ókori kultúrák Egyiptomban, Babilóniában (a mai Irak területén létezett egykori birodalom), Indiában és Kínában gőzöket használtak a tudatállapot megváltoztatására, vagy vallási szertartások részeként.

Egyes kutatók szerint Delphoiban (az ókori Görögország egyik városában) az Apollón-templom* papnői a szertartásaik során valószínűleg egy sziklarepedésből felszálló gázokat lélegeztek be, hogy megváltozott tudatállapotba kerüljenek.

Az 1800-as évek elején a széles körben használt érzéstelenítők, például a dinitrogén-oxid, az éter és a kloroform gyakran szolgáltak bódítószerként is.

A dinitrogén-oxidra, amelyet Sir Humphry Davy brit tudós népszerűsített, úgy tekintettek, mint az alkohol olcsó pótlékára. 1799-ben dinitrogén-oxid partikat szervezett, és a *nevetőgáz* nevet adta neki. Davy felfedezte a gáz érzéstelenítő hatásait, és javasolta a műtéteknél történő használatát, bár erre nem került sor még egy fél évszázadig.

Az érzéstelenítők élvezeti célokból történő használata Európában és az USA-ban a 19. században is folytatódott.

* A görögök úgy tartották, hogy Apollón isten az Apollón-templomban, egy ősi szentélyben papnők közvetítésével ad jóslatokat.

RÖVID TÖRTÉNETE

Sir Humphry Davy

Az 1920-as években az éter az alkohol pótléka lett, és az USA-ban a szesztilalom időszaka alatt rekreációs drog volt.

Az 1940-es években népszerűvé vált az oldószerek kábítószerként való használata, főként a benzin gőzének szippantása.

Az 1950-es években az USA-ban növekedett az inhalánsok használatának száma, és ekkoriban széles körben elterjedt a kamaszok körében.

Az 1960-as évekre a széles körben elterjedt szipuzáshoz többek között festék- és lakkhígítót, körömlakklemosót, cipőtisztítószereket, öngyújtófolyadékot, szórófestéket és más anyagokat is használtak.

Az elmúlt évtizedekben az inhalánsok visszaélésszerű használata világszerte komoly problémává vált a hajléktalan gyermekek körében, többek között Dél-Ázsiában, Mexikóban, Kelet-Európában és Kenyában. Az utcagyerekek arra használják ezeket az inhalánsokat, hogy tompítsák az éhséget, a hideget és a kétségbeesést.

A benzin és a szórófestékek szipuzása gyakori Kanada, Amerika, Ausztrália, Új-Zéland és néhány csendes-óceáni sziget távoli vidékein is.

Az igazság a drogokról

A drogok lényegében mérgek. Az elfogyasztott mennyiség határozza meg a hatást.

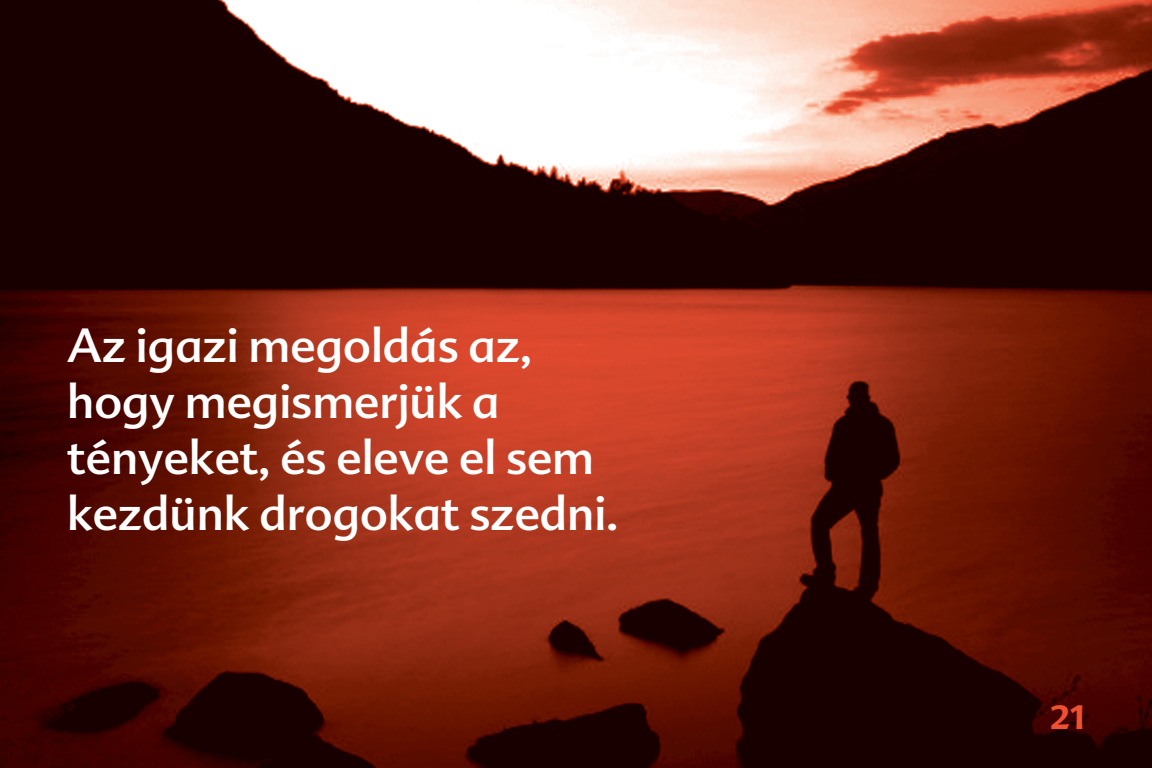
Egy kis mennyiség serkentőszerként hat (felgyorsít). Nagyobb mennyiség nyugtatóként hat (lelassít). A még nagyobb mennyiség méregként hat, és halált is okozhat.

Ez minden drogra igaz. Csak a hatás eléréséhez szükséges mennyiség különbözik.

De sok drognak van még egy hátránya: közvetlen hatással van az elmére. Eltorzíthatja a droghasználó érzékelését azzal kapcsolatban, ami körülötte történik. Ezért a személy tettei furcsák, észszerűtlenek, értelmetlenek, sőt pusztítóak lehetnek.

A drogok minden érzést gátolnak, a kellemeseket és a kellemetleneket egyaránt. Tehát, bár a drogok rövid távú segítséget nyújthatnak a fájdalom csillapításában, ezzel együtt rombolják a képességeket és az éberséget, valamint zavarossá teszik az ember gondolkodását.

A gyógyszerek olyan anyagok, amelyek célja gyorsítani, lassítani vagy megváltoztatni valamit a tested működésében annak érdekében, hogy a tested jobban működjön. Néha szükség van rájuk. Ettől azonban még ugyanúgy drogok: serkentőszerként vagy nyugtatóként hatnak, és túl sok belőlük halált is okozhat. Tehát, ha a gyógyszereket nem úgy használod, ahogy kell, akkor ugyanolyan veszélyesek lehetnek, mint az illegális kábítószerek.

Az igazi megoldás az,
hogy megismerjük a
tényeket, és eleve el sem
kezdünk drogokat szedni.

MIÉRT FOGYASZTANAK AZ EMBEREK DROGOKAT?

Az emberek azért szednek drogokat, mert valamit meg akarnak változtatni az életükben.

Íme néhány ok, amelyet a fiatalok mondtak arra a kérdésre, hogy miért kezdtek drogokat szedni:

- be akartak illeszkedni
- menekülni vagy lazítani akartak
- unatkoztak
- hogy felnőttnek látsszanak
- lázadni akartak
- kísérleteztek

A drogokat megoldásnak tartják, de végül a drogok maguk lesznek a probléma.

Bármilyen nehéz is szembenézni a problémáinkkal, a droghasználat következményei mindig rosszabbak, mint az a probléma, amit meg szeretnénk oldani velük. Az igazi megoldás az, hogy megismerjük a tényeket, és eleve el sem kezdünk drogokat szedni.

Több millió ilyen füzetet osztottunk már ki a világon, 20-nál több nyelven.

Ahogy egyre újabb drogok jelennek meg az utcákon, és egyre többet tudunk a hatásaikról, ezeket a füzeteket naprakésszé tesszük, illetve újakat állítunk össze.

A füzeteket a Drogmentes Világért Alapítvány adja ki, amely egy Los Angeles-i központú nonprofit közhasznú szervezet.

Az alapítvány oktatási anyagokkal és tanácsokkal látja el, valamint összehangolja a nemzetközi drogmegelőzési hálózatát. Fiatalokkal, szülőkkel, pedagógusokkal, önkéntes szervezetekkel és kormányhivatalokkal működik együtt – bárkivel, aki segíteni akar az embereknek drogmentes életet élni.

REFERENCIÁK:

A füzet készítéséhez használt referenciákat megtalálod a mondjnemetadrogokra.hu/refs weboldalon.

FÉNYKÉPEK: 4. oldal: BigStockPhoto (ragasztó); 7. oldal: Thomas Tamm; 8. oldal: Chadwick Meyers; 14. oldal: iStockphoto; 18. oldal: Talaria Enterprises

TÉNYEK, AMELYEKET TUDNOD KELL

Ez a füzet egy olyan sorozat része, amely tartalmazza a tényeket a marihuánáról, az alkoholról, a fentanilról, a szintetikus drogokról, az ecstasyról, a kokainról, a crack kokainról, a kristálymetről és a metamfetaminról, az inhalánsokról, a heroinról, az LSD-ről és a vénykötelés szerekkel való visszaélésről. Ezeknek az információknak a birtokában az olvasó lehetőséget kap, hogy a drogmentes élet mellett döntsön.

Ha ingyenes online tanfolyamokat szeretnél elvégezni, vagy kapcsolatba szeretnél lépni egy Drogmentes Világért csoporttal a közeledben, látogass el a MondjNemetaDrogokra.hu oldalra

Foundation for a Drug-Free World
MondjNemetaDrogokra.hu • info@drugfreeworld.org
1 (888) 668-6378 • 1 (818) 952-5260

Szkenneld be itt a füzet letöltéséhez

© 2025 Foundation for a Drug-Free World. Minden jog fenntartva. A Truth About Drugs (Az Igazság a Drogokról) és a Foundation for a Drug-Free World-logó védjegyek, amelyek a Foundation for a Drug-Free World (Drogmentes Világért Alapítvány) tulajdonában vannak, és használatuk annak engedélyével történik. #S001562 - HUNGARIAN